

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

VOORZITTER VAN DE DERDE KAMER

ARREST

nr. S/2014/0164 van 25 november 2014
in de zaak 1314/0675/SA/3/0632

In zake:

1. de heer **Karel THIELEMANS**
2. de heer **Jérôme MALERBE**
3. de nv **IMKA**

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Michiel DEWEIRDT
kantoor houdende te 8500 Kortrijk, Doorniksewijk 66
waar woonplaats wordt gekozen

verzoekende partijen

tegen:

de **GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE AMBTENAAR** van het
departement RWO, afdeling Oost-Vlaanderen

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Paul AERTS
kantoor houdende te 9000 Gent, Coupure 5
waar woonplaats wordt gekozen

verwerende partij

*Tussenkomen
de partij:*

de nv **BASE COMPANY**

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaten Günter L'HEUREUX en ROEL MEEUS
kantoor houdende te 1200 Brussel, Gulledele 96 bus 3
waar woonplaats wordt gekozen

I. VOORWERP VAN DE VORDERING

De verzoekende partijen vorderen met een aangetekende brief van 25 juni 2014 de schorsing van de tenuitvoerlegging en de vernietiging van de beslissing van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar van het departement RWO, afdeling Oost-Vlaanderen van 2 mei 2014, waarbij aan de tussenkomen partij een stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor het bouwen van een nieuw zendstation voor mobiele communicatie.

De bestreden beslissing heeft betrekking op het perceel gelegen te 9300 Aalst, Brusselsesteenweg 175 en met als kadastrale omschrijving afdeling 4, sectie G, nummer AALST.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

De verwerende partij heeft een nota betreffende de vordering tot schorsing ingediend en heeft een afschrift van het administratief dossier neergelegd. De repliek van de tussenkomende partij betreffende de vordering tot schorsing is vervat in haar verzoekschrift tot tussenkomst.

De partijen zijn opgeroepen voor de openbare zitting van 21 oktober 2014, waar de vordering tot schorsing werd behandeld.

Kamervoorzitter Filip VAN ACKER heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Michel DEWEIRDT die verschijnt voor de verzoekende partijen, advocaat Inneke BOCKSTAELE die loco advocaat Paul AERTS verschijnt voor de verwerende partij en advocaat Roel MEEUS die verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Titel IV, hoofdstuk VIII van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) betreffende de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2012 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen (Procedurebesluit) zijn toegepast.

III. TUSSENKOMST

De nv BASE COMPANY verzoekt met een aangetekende brief van 1 oktober 2014 om in het geding te mogen tussenkomen. De voorzitter van de derde kamer heeft met een beschikking van 10 oktober 2014 de tussenkomende partij toegelaten om tussen te komen in de debatten betreffende de vordering tot schorsing en vernietiging.

Een uitspraak over de ontvankelijkheid van de tussenkomst is evenwel slechts aan de orde wanneer de voorwaarden om de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing te bevelen, zijn vervuld. Zoals hierna zal blijken, is dit niet het geval.

IV. FEITEN

Op 29 januari 2014 (datum van de verklaring van volledigheid) dient de tussenkomende partij bij de verwerende partij een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor *“het bouwen van een nieuw zendstation voor mobiele communicatie”*. De aanvraag betreft het plaatsen van een nieuwe pyloon met een hoogte van 25m waarop 3 dualband EGSM/UMTS antennes en 2 schotelantennes worden geplaatst. De technische installaties worden aan de voet van de pyloon geplaatst.

Het perceel is volgens de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 30 mei 1978 vastgestelde gewestplan ‘Aalst-Ninove-Geraardsbergen-Zottegem’, gelegen in woongebied. Het perceel is niet gelegen in een gebied waarvoor een goedgekeurd bijzonder plan van aanleg of ruimtelijk uitvoeringsplan geldt, noch binnen de omschrijving van een behoorlijk vergunde, niet-vervallen verkaveling.

Het Agentschap Wegen en Verkeer brengt op 17 februari 2014 een gunstig advies uit.

Naar aanleiding van het openbaar onderzoek, georganiseerd van 18 februari 2014 tot en met 19 maart 2014, worden vier bezwaarschriften ingediend door, onder meer, de eerste verzoekende partij.

Het Agentschap Onroerend Erfgoed brengt op 26 februari 2014 een advies uit waarbij het te kennen geeft geen bezwaren te hebben, onverminderd vondstmelding.

Het college van burgemeester en schepenen van de stad Aalst verleent op 14 april 2014 het volgende ongunstig advies:

“ ...

De buispyloon wordt ingeplant op het openbaar domein in een groenstrook die zich bevindt tussen de recent heraangelegde Brusselsesteenweg en de aanpalende ventweg met bijhorende parkeerstrook.

De inplanting van dit telecommunicatiestation in het midden van een bebouwd woongebied is vanuit de goede plaatselijke aanleg niet wenselijk.

De nieuwe buispyloon is landschappelijk niet inpasbaar en niet verenigbaar met de onmiddellijke omgeving.

De voorgestelde inplanting is eveneens geen aanvaardbare keuze aangezien geen aansluiting wordt gezocht met bestaande structuren.

De visuele impact van deze constructie op de bestaande woonomgeving is niet te verwaarlozen, gelet op de hoogte van 25 m. Deze hoogte is dermate dat het een negatieve visuele impact heeft op de omgeving.

De aangevraagde installatie wordt op geen enkel wijze geïntegreerd in het straatbeeld en er worden geen maatregelen genomen om de installaties aan de voet van de pyloon van enige groenbuffer te voorzien.

In de bijgevoegde verklarende nota wordt vermeld dat enkele alternatieve locaties werden onderzocht voor het inplanten van een zendinstallatie. Dit wordt evenwel onvoldoende gemotiveerd en uit het dossier blijkt verder onvoldoende dat onderzocht werd om bestaande constructies in de omgeving te gebruiken om een zendinstallatie te plaatsen of dat inspanningen werden gedaan om bestaande pylonen van andere operatoren te gebruiken (sitesharing).

Het advies van de stedelijke dienst Openbare Werken van 06-03-2014 is voorwaardelijk gunstig. Bij het aansluiten van de zendmast mogen de wegverhardingen, die enkele maanden geleden werden aangelegd, niet worden opgebroken (sperperiode van 2 jaar). Om onkruidgroei tegen te gaan dient een gesloten verharding te worden aangelegd.

Naar aanleiding van het openbaar onderzoek, gehouden van 18-02-2014 tot en met 19-03-2014, werden 4 bezwaarschriften ingediend, waarvan 3 nagenoeg identieke, met in bijlage 256 handtekeningen van omwonenden, die vanuit stedenbouwkundig oogpunt, deels gegrond zijn gebleken.

De opmerkingen over site-sharing en over de visuele impact kunnen worden bijgetreden. Bijkomend dient opgemerkt te worden dat het bijgevoegde plan met het zij aanzicht van de pyloon niet op de aangegeven schaal werd weergegeven.

De goede ruimtelijke ordening en het belang van de aanpalende percelen worden door de aanvraag in het gedrang gebracht.

Het stedenbouwkundige aspect van de omgeving wordt geschaad.

Gelet op het voorgaande kan aan het voorstel bijgevolg geen gunstig advies verleend worden.

...”

De verwerende partij beslist op 2 mei 2014 een stedenbouwkundige vergunning te verlenen. De verwerende partij motiveert haar beslissing als volgt:

“ ...

Na onderzoek van de bezwaren en opmerkingen worden volgende standpunten hieromtrent ingenomen:

1. Aangezien er geen watertoren of kerktoeren of pyloon van een andere operator in de onmiddellijke omgeving van de zoekzone ligt konden deze sites ook niet kunnen weerhouden worden. Indien deze er zouden geweest zijn zou de aanvrager die zeker geselecteerd hebben aangezien er op een watertoren of kerktoeren meestal vergunningevrij kan gebouwd worden. Ruimtelijk gezien werd gekozen voor de reeds aanwezige "hoge structuur" zijnde de verlichtingspyloon. Er werd door de aanvrager al lang gezocht naar een locatie in deze buurt om voldoende dekking te hebben, er werd voor de keuze van deze plaats in samenspraak met het Agentschap voor Wegen en Verkeer gewacht tot de weg heraangelegd werd. In de motivatienota staan de andere locaties die werden onderzocht. Daaruit blijkt dat slechts deze locatie te weerhouden viel. Bezwaar ongegrond.
2. Het ontwerp is een type pyloon die werd vastgesteld door de Vlaamse overheid en die opgenomen werd in de kaderovereenkomst die de operatoren hebben ondertekend met de Vlaamse Overheid. Een groenscherm kan voorzien worden en zal opgelegd worden in de bouwvergunning. Bezwaar ongegrond.
3. Waardevermindering is niet van stedenbouwkundige aard. Bezwaar ongegrond.
4. Wat de strafings- en gezondheidsaspecten betreft, kan het volgende worden opgemerkt. Het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne wat betreft de normering van vast en tijdelijk opgestelde zendantennes voor elektromagnetische golven tussen 10 MHz en 10 GHz, werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 13 januari 2011. Twee ministeriële besluiten die verdere invulling geven aan deze regeling, werden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 16 februari 2011. De website, waarmee conformiteitsattesten kunnen worden aangevraagd, is operationeel. Dit besluit van de Vlaamse Regering legt gezondheidsnormen vast. De installatie mag pas in exploitatie genomen worden als de aanvrager beschikt over het conformiteitsattest, zoals bedoeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010. Op die wijze wordt het voorzorgsprincipe volledig gerespecteerd. Alle nieuwe en bestaande installaties moeten aan de normen van dit besluit van de Vlaamse regering voldoen. De vergunningverlenende overheid kan er dan ook in alle redelijkheid van uitgaan dat het gezondheidsaspect voldoende onder controle is en het verlenen van deze stedenbouwkundige vergunning niet in de weg staat. Zoals de Raad van State in arresten heeft opgemerkt kan worden aangenomen dat de overheid die bevoegd is inzake ruimtelijke ordening, voor de beoordeling van de risico's van een constructie voor de gezondheid in beginsel kan voortgaan op de beoordeling van de terzake bevoegde overheid, zoals die haar uitdrukking gevonden heeft in een bij besluit vastgestelde normering. Bezwaar ongegrond,

...

BESCHRIJVING VAN DE OMGEVING EN DE AANVRAAG

Het goed ligt in een groenstrook die zich bevindt tussen de recent heraangelegde Brusselsesteenweg en de aanpalende ventweg met bijhorende parkeerstrook en die deel uitmaakt van het openbaar domein. De onmiddellijke omgeving wordt gekenmerkt door gesloten, halfopen en open bebouwing, zowel eengezinswoningen als

meergezinswoningen. De aanvraag beoogt het oprichten van een zendmast voor mobiele communicatie. Het betreft een buispyloon van 25m hoog en bijhorende infrastructuur.

BEOORDELING VAN DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

De aanvraag is gelegen in woongebied en is in overeenstemming met de goede ruimtelijke ordening. De pyloon is een buispyloon van 25m hoog en is een geëigende infrastructuur binnen de hedendaagse woonomgeving.

Naar aanleiding van het openbaar onderzoek werden 4 bezwaren ingediend. Deze werden ongegrond verklaard.

Het college bracht een ongunstig advies uit en gebruikt dezelfde argumenten zoals in de bezwaarschriften vermeld worden. Deze argumenten werden onder de rubriek "openbaar onderzoek", weerlegd.

Verder stelt het college dat de wegverhardingen, die enkele maanden geleden werden aangelegd niet mogen worden opgebroken (sperperiode van 2 jaar; Dit element is niet van stedenbouwkundige aard en dient bekeken te worden met de wegbeheerder. De aanvraag is in overeenstemming met de goede ruimtelijke ordening.

ALGEMENE CONCLUSIE

Tegen de aanvraag zijn er geen stedenbouwkundige bezwaren.

...

Dit is de bestreden beslissing.

Het college van burgemeester en schepenen van de stad Aalst heeft met een aangetekende brief van 17 juni 2014 eveneens een vordering tot de vernietiging van de bestreden beslissing ingesteld. Deze zaak is bij de Raad gekend onder het rolnummer 1314/0644/A/4/0617.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT SCHORSING

De tussenkomen partij betwist het belang van de derde verzoekende partij bij de voorliggende vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging en tot vernietiging van de bestreden beslissing en bijgevolg de ontvankelijkheid ervan.

De Raad is echter van oordeel dat de exceptie van de tussenkomen partij slechts onderzocht en beoordeeld dient te worden wanneer de voorwaarden om de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing te bevelen, zijn vervuld. Zoals hierna zal blijken, is dit niet het geval.

VI. ONDERZOEK VAN DE VORDERING TOT SCHORSING

Luidens artikel 4.8.18, §2, eerste lid VCRO kan de Raad de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing enkel bevelen als de onmiddellijke tenuitvoerlegging van die beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokken en als de verzoekende partij(en) ernstige middelen aanvoert(en) die de vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden.

A. Moeilijk te herstellen ernstig nadeel

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partijen omschrijven het moeilijk te herstellen ernstig nadeel dat zij menen te lijden als volgt:

“ ...

De tenuitvoerlegging van de bestreden vergunning en de exploitatie van de antennes zullen het leefklimaat van verzoekers en hun beleving van de onmiddellijke omgeving zeer nadelig beïnvloeden ingevolge de bestendige, nooit ophoudende, visuele hinder en gezondheidsrisico's.

Mede gelet op de enorme hoogte van de buispyloon is het esthetische nadeel en de schending van het uitzicht mede door de grote omvang van de buispyloon evident. Het oprichten van dergelijke mast is een ernstige verstoring van het evenwicht tussen geburen die verzoekers niet hoeven te dulden.

Hierbij mag niet uit het oog verloren worden dat de pyloon op respectievelijk op 24 en 50 meter van de woning van de respectievelijke verzoekers komt, en nog dichterbij hun perceelsgrens.

De pyloon zal een voortdurende visuele hinder veroorzaken, hetgeen hen een reëel esthetisch nadeel zal berokkenen.

Verzoekers hebben bijvoorbeeld vanuit hun huis en tuin een rechtstreeks uitzicht op de zendmast.(stuk 5) De pyloon van 25 meter is dan ook zeer hinderlijk voor de omgeving. Het aspect van het 'voortdurend', 'dagdagelijks' moeten uitkijken op een dergelijke, zichtverstorende industriële installatie, geeft aan de zichthinder onmiskenbaar een ernstig en moeilijk te dragen karakter dat, eenmaal ondergaan, niet meer kan worden goedge maakt

De mast met technische kast komt zelfs pal voor het huis van tweede verzoeker te staan. Opvallender kan niet!

2.

Verzoekers voeren voorts aan dat er voor hen een ernstig risico voor de gezondheid bestaat omwille van de blootstelling aan stralingen.

De vergunningverlenende overheid heeft hier geen onderzoek naar gedaan en heeft het technische verslag ook niet nagekeken. De percelen van verzoekers vallen duidelijk in de onmiddellijke straling van de mast! Dit zal alleen maar verhogen wanneer er bijkomende antennes worden geplaatst.

Uit verschillende recente Europese en Internationale rapporten en/of aanbevelingen blijkt ook de vrees van verzoekers omtrent de gepulste elektromagnetische straling (microgolven) en gezondheidsrisico's gegrond.

...

- De Europese Milieuraad (EMA) is het belangrijkste adviesorgaan van de EU voor milieuzaken. De EMA benadrukt ook de toepassing van het voorzorgsbeginsel.

- Ook de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) bevestigde recent nog dat het gebruik van mobiele telefoons 'mogelijk kankerverwekkend' kan zijn voor de mens. Een 31-koppige expertengroep van het WHO-agentschap voor onderzoek naar kanker wisselde een week lang informatie uit over de mogelijke carcinogene effecten van gsm-gebruik en kwam tot de slotsom dat gsm-gebruik mogelijk kankerverwekkend is.

- De Raad van Europa heeft hieromtrent ook reeds standpunt ingenomen. In het rapport van de Parlementaire Vergadering van de Raad (12608) van 6 mei 2011 wordt duidelijk gesteld dat alle mogelijke maatregelen moeten genomen worden om de blootstelling aan elektromagnetische velden te reduceren.

Dat zolang niet bewezen is dat de stralingen veroorzaakt door dergelijke masten ongevaarlijk zijn, moet worden aanvaard dat deze waarschijnlijk gevaarlijk zijn. (Vred. Oostende, 29 juni 2000, T.B.B.R. 2000, 504; Rb. Gent, 18 mei 2009, T.M.R. 2010, 86)

Artikel 23, lid 1 GW bepaalt bovendien dat ieder recht heeft om een menswaardig leven te leiden en art. 23, lid 3.4° GW bepaalt dat die rechten inzonderheid het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu omvatten.

Naar verluid van de parlementaire voorbereidingswerken heeft eenieder "recht op een menselijk, gezond en ecologisch evenwichtig milieu".

3.

Ten slotte is een schorsing noodzakelijk is, omdat de pyloon anders zou worden opgericht vooraleer er een uitspraak van de Raad mag worden verwacht in de annulatieprocedure en het dan bijzonder moeilijk zou worden om het nadeel terug ongedaan te maken;

De vernietiging alleen van de bestreden handeling zal derhalve niet volstaan om aan verzoekers een genoegzaam herstel van het door de bestreden handeling teweeg gebrachte zijn opgetrokken.

Overwegende dat, als de pyloon eenmaal opgericht is, het aangevoerde nadeel alleen maar hersteld kan worden door de afbraak ervan. Bovendien leert de ervaring dat wanneer een vergunde constructie - zelfs illegaal - afgewerkt is, het voor de individuele rechtsonderhorigen bijzonder moeilijk wordt om het nadeel dat dit meebrengt terug ongedaan te maken. Dit lukt slechts na het voeren van lange en kostelijke procedures en zal in elk geval veel tijd in beslag nemen. De enige effectieve mogelijkheid om dit te beletten is te vermijden dat de zendmast met de antennes opgericht wordt, hetgeen veronderstelt dat de ten uitvoerlegging van de vergunning wordt geschorst.

Dat de Raad van State in het verleden reeds oordeelde dat de onmiddellijke leefomgeving van verzoekers in niet geringe mate in het gedrang kan worden gebracht door de inplanting van een buispyloon met een hoogte van 36 meter met daarop door middel van een draagstructuur 3 antennes en 2 straalverbindingen; dat de Raad van State in dergelijke omstandigheden dan ook oordeelde dat het aangevoerde nadeel ernstig is en moeilijk te herstellen.

...

2.

De verwerende partij antwoordt hierop als volgt:

“ ...

1. Verzoekende partijen beroepen zich op de aantasting van het leefklimaat van verzoekende partijen en hun beleving van de onmiddellijke omgeving.

Ook hier verwijzen verzoekende partijen naar de visuele hinder en naar de gezondheidsrisico's.

2. Zoals hoger m.b.t. de bespreking van het tweede middel aangehaald, kunnen verzoekende partijen bezwaarlijk voorhouden dat zij vandaag, vanuit hun leefruimtes en voortuin, kunnen genieten van een ongestoord uitzicht.

Het perceel ligt in een groenstrook die zich bevindt tussen de recent heraangelegde Brusselsesteenweg en de aanpalende Ventweg met bijhorende parkeerstrook en aanwezige verlichtingspylonen en die deel uitmaakt van het openbaar domein.

Op zich wordt dit door verzoekende partijen niet tegengesproken, zodat de voorgehouden visuele hinder sterk moet gerelativeerd worden (zie arrest RvVB nr. S/2014/0046 van 25 maart 2014; nr. S/2014/0051 van 1 april 2014).

3. Wat de ingeroepen gezondheidsrisico's betreft, viseren verzoekende partijen in essentie de wettigheid van de bestreden beslissing, hetgeen een discussie over de grond van de zaak betreft (zie arrest RvVB nr. S/2014/0051 van 1 april 2014; S/2014/0046 van 25 maart 2014).

Bovendien kan worden verwezen naar de hogere uiteenzetting m.b.t. het tweede middel.

...

4. In het verleden werd reeds meermaals geoordeeld dat het plaatsen van dergelijke installaties geen visuele hinder meebrengt die leidt tot de verbreking van het evenwicht tussen erfen of die dient beschouwd te worden als een moeilijk te herstellen ernstig nadeel.

5. Er is dan ook niet voldaan aan de in art. 4.8.18 § 2, eerste lid VCRO gestelde voorwaarde dat de bestreden vergunningsbeslissing slechts geschorst kan worden ter voorkoming van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel. Deze vaststelling volstaat om de vordering af te wijzen.

...”

3.

De tussenkomende partij voegt hieraan nog het volgende toe:

“ ...

Nopens de vermeende visuele hinder

Eerste verzoeker.

Voor wat betreft eerste verzoeker woonachtig in de Brusselsesteenweg nr. 185, merkt tussenkomende partij op dat diens woning en voortuin niet rechtstreeks uitgeven op de projectsite. De voorkant van de woning en de voortuin van eerste verzoeker geven uit op het oosten, terwijl de projectsite van tussenkomende partij 40m ten noorden van het perceel van eerste verzoeker ligt. Vanuit de woning en de voortuin van eerste verzoeker

wordt dan ook niet recht uitgekeken op de projectsite. Hoogstens schuin in noordoostelijke richting zou de vergunde buispyloon misschien zichtbaar kunnen zijn vanop het perceel van eerste verzoeker, al lijkt de onderste foto opgenomen op de laatste bladzijde van het fotodossier van verzoekende partijen op het tegendeel te wijzen (stuk 5 verzoekende partijen). De bovenste foto opgenomen op de laatste bladzijde van het fotodossier van verzoekers toont aan dat de woning van eerste verzoeker aan de straatzijde wordt afgeschermd door een metershoge haag, zodat enig uitzicht in de richting van de projectsite onwaarschijnlijk lijkt. Ook blijkt uit deze foto dat ter hoogte van het perceel van eerste verzoeker een verlichtingspaal staat die naar visuele impact voor eerste verzoeker veel betekenisvoller is dan de vergunde buispyloon die zich 40m verder noordwaarts zal bevinden.

In ieder geval maken verzoekers niet aannemelijk dat vanuit de tuin en de woning van eerste verzoeker een uitzicht mogelijk zal zijn op de projectsite. Er zijn in het fotodossier van verzoekers geen foto's gevoegd die het bestaande uitzicht vanuit de woning en/of de tuin van eerste verzoeker in de richting van de projectsite weergeven (zie stuk 5 verzoekende partijen). Noch wordt gepreciseerd vanuit welke vertrekken van de woning er een uitzicht mogelijk zou zijn in de richting van de projectsite. Dit wordt zelfs niet omschreven, laat staan aangetoond. Zoals hoger is aangegeven, wordt de voortuin van eerste verzoeker afgeschermd door een metershoge haag. Vanuit de achtertuin kan onmogelijk een uitzicht mogelijk zijn naar de projectsite, nu dit verscholen ligt achter de woning van eerste verzoeker. Minstens wordt dit niet aannemelijk gemaakt.

Tweede verzoeker.

Voor wat betreft tweede verzoeker woonachtig in de Brusselsesteenweg nr. 175, merkt tussenkomende partij op dat de foto's opgenomen in het fotodossier van verzoekers duidelijk aantonen dat tweede verzoeker vandaag de dag reeds vanuit zijn voortuin en woning uitkijkt op de verlichtingspaal die pal voor diens perceel staat (stuk 5 verzoekende partijen). Dit wordt ook uitdrukkelijk aangegeven in het fotodossier van verzoekers zelf: 'Zicht vanuit tuin woning Brusselse Steenweg 175, **met zicht op verlichtingspaal die vervangen wordt door zendmast**' (eigen markering). Het is precies deze verlichtingspaal die zal worden vervangen door de vergunde buispyloon. De visuele hinder vanuit de voortuin en de woning van tweede verzoeker is dan ook vandaag reeds gerealiseerd, wat niet wordt betwist door verzoekende partijen.

Verder merkt tussenkomende partij op dat verzoekers niet preciseren vanuit welke vertrekken van de woning van tweede verzoeker een uitzicht mogelijk is naar de projectsite. De foto's opgenomen in het fotodossier van verzoekers die het uitzicht naar de projectsite vanuit de woning van tweede verzoeker weergeven, verduidelijken niet over welke vertrekken het gaat.

Tevens blijkt uit het fotodossier van verzoekers dat het perceel van tweede verzoeker aan de straatzijde afgeschermd wordt door een haag (stuk 5 verzoekende partijen). Er mag evenmin uit het oog verloren worden dat de vergunde installaties verder afgeschermd zullen worden aan de hand van een groenscherm, wat als een bijzondere vergunningsvoorwaarde is opgelegd.

Tot slot wijst tussenkomende partij erop dat alleen het uitzicht vanuit de voortuin van tweede verzoeker is weergegeven in het fotodossier van verzoekers, en niet vanuit diens achtertuin (stuk 5 verzoekende partijen). Welnu, mensen vertoeven doorgaans in hun achtertuin en niet in hun voortuin. Het uitzicht vanuit de achtertuin van tweede verzoeker naar de vergunde buispyloon wordt in elk geval afgeschermd door de woning van tweede

verzoeker. In geen geval maken verzoekers aannemelijk dat er een uitzicht zou zijn vanuit de achtertuin van tweede verzoeker naar de vergunde buispyloon.

Inzake de huidige gesteldheid van de Brusselsesteenweg ter hoogte van de projectsite.

Er moet ook acht geslagen worden op het feit dat de Brusselsesteenweg ter hoogte van de projectsite talrijke verlichtingspalen telt. De vergunde buispyloon zal precies in de plaats komen van een bestaande verlichtingspaal ter hoogte van de woning van tweede verzoeker. Hoger is gebleken dat ook voor de woning van eerste verzoeker – en het gebouw van derde verzoekster – een verlichtingspaal staat. In een dergelijke bestaande omgevingscontext kan de oprichting van de vergunde buispyloon niet redelijkerwijze verondersteld worden onaanvaardbare bijkomende visuele hinder te veroorzaken. De vergunde buispyloon schrijft zich daarentegen in de bestaande plaatselijke toestand en kan dan ook niet verweten worden het bestaande evenwicht tussen de omliggende woonpercelen te verbreken.

In het verleden werd reeds meermaals geoordeeld dat het plaatsen van dergelijke installaties geen visuele hinder meebrengt die leidt tot een verbreking van het evenwicht tussen erven of die dient beschouwd te worden als een moeilijk te herstellen ernstig nadeel. De Raad van State heeft reeds geoordeeld dat de visuele impact van dit soort van constructies verwaarloosbaar is. Zo werd in het arrest van nr. 166.188 van 20 december 2006 het volgende gesteld:

...

Ook benadrukt tussenkomende partij dat de vergunde installaties net als de woningen van verzoekende partijen principieel thuishoren in woongebied (zie onder de bespreking van het eerste middel).

...

Nopens de vermeende gezondheidsrisico's

Tussenkomende partij beschikt over een conformiteitsattest.

Op dit punt moet gewezen worden op het oordeel van uw Raad die in het kader van de beoordeling van het moeilijk te herstellen ernstig nadeel in een arrest van 17 januari 2012 over een stedenbouwkundige vergunning voor een zendstation als volgt oordeelde:

*'Wat betreft de ingeroepen gezondheidsrisico's stelt de Raad vast dat het conformiteitsattest voorligt **en dat de afgifte van dit attest het voldoen aan de toepasselijke reglementering met zich meebrengt.** Dit betekent dat er werd geoordeeld **dat er geen mogelijke risico's zijn voor de gezondheid van de omwonenden, en dus ook niet voor de verzoekende partij.**' (eigen markeringen)*

...

Nu tussenkomende partij beschikt over een conformiteitsattest voor de vergunde antennes van 9 september 2013 (stuk 2), is het stralingsrisico aldus onder controle zodat dit niet weerhouden kan worden als een moeilijk te herstellen ernstig nadeel.

Hierbij moet ook voor ogen gehouden worden dat overeenkomstig de plannen gevoegd bij de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag de vergunde schotelantennes zullen worden geplaatst op een hoogte van 21,35m en de dualband EGSM/UMTS antennes op een hoogte van meer dan 22m. De stralingen van de antennes zullen dan ook hoog boven de woningen van verzoekers passeren. Tevens blijkt uit het conformiteitsattest dat geen enkele van de 3 dualband EGSM/UMTS antennes zal worden opgesteld in de richting van de woningen van verzoekers, zodat de stralingen van deze antennes niet frontaal op deze woningen zullen worden geëmitteerd maar zijdelings langs deze

woningen zullen passeren. Tot slot blijkt – en verzoekende partijen bevestigen dit – uit het plan met de cumulatieve stralingszones van de 3 vergunde dualband EGSM/UMTS antennes in het conformiteitsattest nog dat de woning van eerste verzoeker ressorteert onder een groene stralingszone en de woning van tweede verzoeker onder een blauwe stralingszone. Het gebouw van derde verzoekster gelegen in de Brusselsesteenweg nrs. 197, 198, 199, 201, 195/22, 195/21, 195/12 en 195/11 valt geheel buiten de stralingszone. Welnu, in de groen-blauwe zones zijn de groene punten deze waar geen 5% van de milieukwaliteitsnorm (0,001 W/kg) kan bereikt worden ongeacht de hoogte waarop men zich bevindt. De blauwe punten zijn punten waar wel 5% van de milieukwaliteitsnorm bereikt wordt op een bepaalde hoogte, met dien verstande dat boven of onder die hoogte het veld kleiner is en het mogelijk is dat men onder de 5% van de milieukwaliteitsnorm komt. Dit impliceert dat de toepasselijke cumulatieve norm van 20,6 V/m, wat overeenkomt met 0,02 W/kg bij een frequentie van 900 mHz, in alle woningen van verzoekers gerespecteerd wordt.

Vastgesteld dient te worden dat de verzoekende partijen geen enkel stuk voorleggen waaruit dit nadeel zou blijken, meer zelfs, volkomen nalaten om de deugdelijkheid van het voorliggende conformiteitsattest te bewisen.

Het volstaat uiteraard evenmin om louter suggestief te poneren dat er in de toekomst mogelijks nog bijkomende antennes kunnen worden geplaatst. Zoals aangegeven, wordt in de Vlare-reglementering een cumulatieve norm van 20,6 V/m ingeschreven, waaraan voldaan dient te worden. Wanneer er in de toekomst antennes bijkomen, zullen deze niet alleen door een eigen conformiteitsattest gedekt moeten zijn, maar tevens aan de cumulatieve norm moeten voldoen. De deugdelijkheid van deze norm wordt alleszins niet betwist door de verzoekende partijen.

De loutere verwijzing naar ‘verschillende recente Europese en internationale rapporten en/of aanbevelingen’ volstaat niet om een moeilijk te herstellen ernstig nadeel aan te tonen. Verzoekers brengen de aangehaalde rapporten en/of aanbevelingen op geen enkele wijze in verband met de geldende stralingsnormen of met de concrete situatie van verzoekers. Er wordt op geen enkele wijze gepreciseerd waarom en hoe de aangehaalde rapporten en/of aanbevelingen de geldende stralingsnormen op de helling zouden zetten. Hoedanook betreft dit louter wettigheidskritiek vanwege verzoekers die geen moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan uitmaken.

...

Dit geldt evenzeer voor de loutere verwijzing naar het grondrecht op de bescherming van een gezond leefmilieu neergelegd in artikel 23 van de Grondwet.

...

Nopens het vermeend moeilijk te herstellen karakter van de aangevoerde nadelen

Geen bewijs van een moeilijk te herstellen nadeel.

De verzoekende partijen laten ook na om aan te tonen dat de verwijdering van de vergunde installaties in casu moeilijk te verkrijgen zou zijn en geven zelfs niet aan waarom dit zo zou zijn.

Dit nadeel is bovendien louter hypothetisch. Er is geen enkele reden om aan te nemen waarom een gevorderde herstelmaatregel zoals het herstel in de vorige staat, een moeilijk te verkrijgen wijze van herstel zou zijn.

In ieder geval herhaalt tussenkomende partij de rechtspraak van Uw Raad dat een eventuele minwaarde van gebouwen/percelen principieel herstelbaar is, en dus geen

moeilijk te herstellen nadeel kan opleveren (zie hoger).

De vordering tot schorsing dient alleszins te worden afgewezen bij gebreke van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel in hoofde van verzoekende partijen.

...

Beoordeling door de Raad

1.

In de memorie van toelichting wijst de decreetgever erop dat het begrip ‘moeilijk te herstellen ernstig nadeel’ eveneens wordt gehanteerd binnen het schorsingscontentieux van de Raad van State en dat vermeld begrip, voor wat de mogelijkheid tot schorsing in procedures voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen betreft, in diezelfde zin mag worden begrepen (*Parl. St. VI. Parl.*, 2008-2009, nr. 2011/1, p. 222, nr. 627). Opdat de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing door de Raad zou kunnen bevolen worden, moeten de verzoekende partijen doen blijken van een ernstig nadeel dat moeilijk te herstellen en bovendien persoonlijk is.

De verzoekende partijen dienen aan de hand van concrete en precieze gegevens aan te duiden waaruit enerzijds de ernst van het persoonlijke nadeel bestaat dat zij ondergaan of dreigen te ondergaan, wat inhoudt dat concrete en precieze aanduidingen moeten worden verschaft over de aard en de omvang van het nadeel dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de aangevochten beslissing kan berokkenen, en waaruit anderzijds het moeilijk te herstellen karakter van het nadeel blijkt.

Het moeilijk te herstellen ernstig nadeel, zoals vervat in artikel 4.8.18, §2, eerste lid VCRO, kan dan ook niet, minstens niet zonder meer, gelijkgeschakeld worden met de in artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO bedoelde “rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen” die de verzoekende partijen kunnen ondervinden ingevolge een vergunningsbeslissing en die de verzoekende partijen desgevallend het rechtens vereiste belang bij de procedure verschaft. Bij de beoordeling van de ernst en het moeilijk te herstellen karakter van de ingeroepen nadelen kan de Raad bovendien alleen rekening houden met wat in dat verband in het verzoekschrift werd aangevoerd en met de bij dat verzoekschrift gevoegde stukken.

2.

Als moeilijk te herstellen ernstig nadeel dat zij met de voorliggende vordering tot schorsing wensen te voorkomen, halen de verzoekende partijen aan dat hun leefklimaat en hun beleving van de onmiddellijke omgeving zeer nadelig zal worden beïnvloed ingevolge de nooit aflatende visuele hinder en de gezondheidsrisico's die de oprichting van de zendmast met zich mee zal brengen.

3.1

Uit het door de verzoekende partijen bijgevoegde fotodossier blijkt dat de zendmast op 50m, ten noorden van de voorkant van de woning van de eerste verzoekende partij zal worden opgericht zodat de Raad, met de tussenkomende partij, moet vaststellen dat vanuit de woning en de voortuin van de eerste verzoekende partij, niet rechtstreeks wordt uitgekeken op de projectsite.

De Raad stelt bijkomend vast dat de eerste verzoekende partij, geen enkel stuk bijbrengt van haar actuele uitzicht vanuit haar woning en/of voortuin, in de richting van de projectsite. Er wordt alleen een foto gevoegd waarop de voorgevel van haar woning amper waar te nemen is, en waarop door middel van een rood breed kader wordt aangeduid waar de zendmast zal worden ingeplant. De Raad kan aan de hand van deze stukken niet nagaan welke de visuele impact zal

zijn van de zendmast, op het uitzicht van de eerste verzoekende partij. De ernst van de ingeroepen visuele hinder wordt door de eerste verzoekende partij niet concreet aangetoond.

3.2

Het fotodossier van het uitzicht vanuit de voortuin en vanuit de woning van de tweede verzoekende partij toont aan dat zij nu reeds uitkijkt op een bestaande verlichtingspaal.

Het is deze verlichtingspaal die zal worden vervangen door de zendmast, die een gelijkaardige visuele hinder zal betekenen dan de huidige visuele hinder waarmee de tweede verzoekende partij reeds wordt geconfronteerd, zoals blijkt uit de fotomontage die bij de vergunningsaanvraag is gevoegd en wat niet wordt weerlegt door de tweede verzoekende partij.

Naar het oordeel van de Raad is de bijkomende visuele hinder van de nieuwe zendmast in hoofde van de tweede verzoekende partij, niet dermate groot dat er sprake kan zijn van een ernstig nadeel dat de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing zou kunnen verantwoorden.

3.3

De Raad stelt vast dat de derde verzoekende partij een privaatrechtelijke rechtspersoon is zodat aangenomen dient te worden dat zij zich niet met goed gevolg kan beroepen op visuele hinder dan wel gezondheidsrisico's als ernstige nadelen die tevens moeilijk te herstellen zijn om de gebeurlijke schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing te benaastigen. In hoofde van een privaatrechtelijke rechtspersoon kunnen vermelde nadelen immers niet als persoonlijke nadelen worden aangemerkt.

4.

Naast de visuele hinder voeren de verzoekende partijen aan dat de zendmast een ernstig risico vormt voor de gezondheid van de verzoekende partijen omwille van de stralingen die erdoor worden uitgezonden en waaraan de verzoekende partijen worden blootgesteld, nu de percelen van de verzoekende partij in de onmiddellijke straling van de mast vallen. De verzoekende partijen voeren bijkomend aan dat de vergunningverlenende overheid geen onderzoek heeft gedaan naar de mogelijke gezondheidsrisico's en de technische verslagen ook niet heeft nagekeken.

De Raad stelt vast dat de verzoekende partijen bij het inroepen van de gezondheidsrisico's, in essentie de wettigheid van de bestreden beslissing viseren. De mogelijke onwettigheid van de bestreden beslissing betreft evenwel een discussie over de grond van de zaak en levert op zich geen nadeel op voor de verzoekende partijen, dat de voor de schorsing vereiste graad van ernst vertoont.

Minstens dient te worden vastgesteld dat de verzoekende partijen niet op een voldoende concrete wijze aannemelijk maken dat de geplande zendmast voor hen persoonlijk ernstige gezondheidsrisico's met zich mee zal brengen. Zij verwijzen weliswaar naar Europese en internationale aanbevelingen en resoluties over de impact van stralingen op de gezondheid, doch laten zij na om vermelde aanbevelingen en resoluties concreet te betrekken op de voorliggende zaak.

5.

Er is dan ook niet voldaan aan de in artikel 4.8.18, §2, eerste lid VCRO gestelde voorwaarde dat een bestreden vergunningsbeslissing slechts geschorst kan worden ter voorkoming van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel. Deze vaststelling volstaat om de vordering af te wijzen.

B. Ernstige middelen

Aangezien in het vorige onderdeel wordt vastgesteld dat de verzoekende partijen niet voldoende aantonen dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing hen een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen, is een onderzoek naar de ernst van de middelen niet aan de orde.

OM DEZE REDENEN BESLIST DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. De Raad verwerpt de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing.
2. De zaak wordt voor de behandeling van de vordering tot vernietiging verwezen naar de vierde kamer, voorgezeten door mevrouw Nathalie DE CLERCQ.
3. Het oorspronkelijke rolnummer wordt voor de behandeling van de vordering tot vernietiging gewijzigd in het rolnummer 1314/0675/SA/4/0632.
4. De uitspraak over de kosten wordt uitgesteld tot de beslissing over de vordering tot vernietiging.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting op 25 november 2014, door de Raad voor Vergunningsbetwistingen, derde kamer, samengesteld uit:

Filip VAN ACKER,   voorzitter van de derde kamer,
    met bijstand van

Eddie CLYBOUW,   griffier.

De griffier,

De voorzitter van de derde kamer,

Eddie CLYBOUW

Filip VAN ACKER